

Posudek bakalářské práce

Jméno autora práce: Petr-Jan Plos

Název bakalářské práce: Taktické podvodné chování v kontextu evoluční psychologie

Oponent: Marek Špinka

(u každé položky vyjádřete odpovídající možnost písmenem x)

Obsahová hlediska práce

	1	2	3	4
Cíle práce: uvedeny jasně – nejasné, neuvedeny	X			
Soulad obsahu s názvem: ano – částečně	X			
Členění kapitol: logické členění – nevhodné strukturování	X			
Postiženy relevantní aspekty problému: jednoznačně – spíše ne	XX			
Stanovené cíle: splněny – nesplněny				

Úroveň návrhu projektu

	1	2	3	4
Problém: jasně vymezen – nejasné vymezení	X			
Projekt: analyzován ve vztahu ke klíčovým pojmům – zabývá se jinou problematikou	X			
Metodologie práce: Vhodně zvolená – zcela nevhodně zvolená		X		
Propojení literárně přehledové části s návrhem projektu: organické, projekt logicky navazuje na 1. část – obě části jsou nesourodé	X			

Formální hlediska práce

	1	2	3	4
Jazyková a stylistická úroveň: práce je čtivá, použití jazyka přiměřené – nevyhovuje	X			
Formální úprava práce: odpovídá požadavkům – zahrnuje množství formálních chyb	X			
Grafická úprava: vyhovuje – nevyhovuje	X			
Množství využitých literárních zdrojů: dostatečné – nedostatečné	x			
Aktuálnost literárních zdrojů: vesměs z posledních let – zdroje značně zastaralé	x			
Využití cizojazyčných zdrojů: dostačující – minimální	x			
Odkazy v textu: vcelku odpovídají standardům – chybně uváděné odkazy	x			
Seznam literatury: kompletní, bez větších chyb – nekompletní, s množstvím chyb		x		

Otázky, podněty k obhajobě:

Na straně 18 je uvedeno, taktické podvádění je nebezpečné, protože „taktické chování objevuje právě v interakci s jedinci stejného druhu, kteří podvádějícího mohou často vyloučit ze sociální skupiny, přičemž toto vyloučení může vést až ke smrti“. Není to ale tak, že odhalení a potrestání taktického podvádění vyžaduje ještě vyšší úroveň kognitivních schopností než samotné podvádění? Existují empirické doklady rozpoznání taktického podvádění a jeho potrestání? Pokud ano, jak časté jsou v porovnání s vlastním podváděním?

Autor navrhuje použít pro kvantifikaci taktického podvodného chování paradigma *informed forager*, přičemž to, které dvojice jedinců budou v pokusné aréně interagovat, bude záležet zcela na zvířatech a nikoli na experimentátorech. Nemůže se potom stát, že u některého druhu budou v aréně interagovat opakovaně jen některé dvojice? Protože příležitost dostat se

k potravě bude nastávat jen tehdy, když budou obě předsíně zároveň na 15 sekund obsazeny, nemůže toto paradigma vést naopak ke spolupráci, kdy určité dvojice budou spolupracovat tím, že budou synchronizovat své chování, budou vstupovat současně do dvou předsíní a tím se dostávat k potravě?

V části 8.4. Statistická analýza autor navrhuje použít jako rozhodující test Spearmanovu korelaci. Jaké bude N v tomto testu? Při nízkém N nebude mít asi tento test příliš velkou sílu ...

Specifické připomínky (vše podstatné, co se nevešlo do výše uvedených bodů):

Nejsem si jist, jestli výraz „upřímné“ chování (jako protiklad k podvodnému chování) je nejvhodnější český termín. Termín „upřímný“ indikuje reflektované, intencionální lhaní a jeho opakem je spíše chování neupřímné než podvodné. Nebylo by lepší pro protiklad k podvodnému chování použít termín „pocitivé“?

V několika, spíše ojedinělých, případech se autor dopouští zkratkovitých formulací, které jsou z hlediska současných poznatků o mechanismech evoluce nepřesné. Kupříkladu na str 16 nahoře píše, že v případě prvních dvou „strategických“ úrovní podvodného chování „se jedná o chování, které neovlivňuje jedinec sám, nýbrž je předprogramovanou strategií, kterou druh využívá pro své přežití.“ Například batesovské mimikry nejsou strategií druhu, nýbrž vznikly jako strategie jedinců, kteří si tím zajistili přežití, a tím se prosadili v přirozeném výběru uvnitř. Druhu.

Celkové hodnocení práce (slovně, s jasným /ne/doporučením k obhajobě):

Celkově je bakalářská práce ve své teoretické části velmi vyrovnaně vypracována. Důkladně pokrývá jednotlivé aspekty problematiky podvodného chování. Přehledně a se značnou erudicí jsou shrnuty dosavadní poznatky o mechanismech podvodného chování jak na úrovni neurofyzilogické, tak na úrovni komunikace mezi jedinci. Správně je také rozebrána evoluční funkce tohoto chování a dobře popsán fylogenetický výskyt tohoto chování. Výklad v teoretické části velmi užitečně integruje dobře prověřené koncepty (například Mitchellovu téměř čtyři dekády starou definici) s nejnovějšími teoretickými a empirickými výzkumy. Návrh empirického výzkumu velmi plynule a logicky navazuje na konkrétní otázku formulovanou v závěru teoretické části.

Bakalářská práce se napsána odborně velmi dobře erudovanou a přitom srozumitelnou a čtivou češtinou. Je logicky a přehledně členěna. Domnívám se, že některé výklady mohly být doplněny shrnutím výkladu do jednoduchých tabulek či schémat, například v případě různých mozkových center a sítí v mozku, které se na podvodném chování podílejí.

Celkově práci pro její vysokou odbornou úroveň a kvalitu zpracování jednoznačně **doporučuji k obhajobě**.

Návrh klasifikace: výborně